

Ходот Аліна Олексіївна

викладач кафедри вокально-хорової підготовки

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К.Д. Ушинського», Одеса, Україна

E-mail: AlinaKhodot@pdpu.edu.uaORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-7282-5714>**Методика формування індивідуального сценічного іміджу учнів у класі естрадного вокалу**

У статті розглянуто актуальну проблему формування індивідуального сценічного іміджу учнів у процесі навчання в класі естрадного вокалу. Обґрунтовано, що сценічний імідж є інтегративно-синтетичним утворенням, що включає індивідуально-особистісні якості, виконавські уміння, комунікативні характеристики й естетичні настанови. Метою статті визначено розробити й обґрунтувати методику індивідуального сценічного іміджу учнів в класі естрадного співу. Авторка запропонувала методику формування цього феномена, яка базується на чотирьох методологічних підходах – синергетичному, аксіологічному, особистісно-орієнтованому та психоестетичному. Указані підходи дають змогу врахувати як внутрішні особливості особистості учня, так і зовнішні умови його творчої самореалізації, поєднуючи процес навчання вокалу із формуванням художньо-естетичного світогляду та здатності до самопрезентації. Визначено педагогічні умови реалізації методики, спрямовані на створення відкритого освітнього середовища, розвиток ціннісного ставлення до сценічної діяльності, індивідуалізацію навчання й інтеграцію естетичного досвіду в процес рефлексії. Описано чотири послідовні етапи методики, кожен із яких спрямований на формування відповідних компонентів сценічного іміджу (мотиваційно-особистісного, когнітивно-творчого, комунікативно-сугестивного, рефлексивно-проектувального). Деталізовано, що на кожному етапі застосовуються відповідні форми й методи роботи, які розкривають індивідуальні можливості учнів, стимулюють розвиток їхньої креативності, навчають ефективної комунікації з аудиторією та забезпечують поступовий перехід від внутрішнього самопізнання до зовнішньої сценічної реалізації. Запропоновані методи навчальної роботи активізують творчий потенціал учнів, сприяють глибокому самопізнанню, формують здатність до осмисленої художньої репрезентації на сцені. Результати дослідження можуть бути використані в практиці викладання естрадного вокалу в мистецьких школах, коледжах та інших закладах мистецької освіти.

Ключові слова: сценічний імідж, естрадний вокал, методика навчання, творче самовираження, індивідуальність учня, сценічна діяльність, навчання співу, педагогічні умови.

Вступ. В умовах сучасного освітнього процесу в мистецьких навчальних закладах усе більшого значення набуває не лише професійна підготовка учнів-вокалістів, а й формування їхньої індивідуальної сценічної самопрезентації, яка істотно впливає на сприйняття артистичної особистості слухачкою аудиторією. Особливу актуальність така підготовка набуває в класі естрадного співу, де виконавська діяльність невід'ємно пов'язана з емоційною експресією, візуальною виразністю й здатністю до естетичного впливу. У цьому контексті індивідуальний сценічний імідж розглядається як цілісний синтетичний феномен, що вимагає не спонтанного, а цілеспрямованого педагогічного впливу.

Сценічний імідж учня формується не лише на основі вокально-технічної підготовки, а й через розвиток мотиваційно-особистісної, креативної, комунікативної та рефлексивної складових, які повинні інтегруватися в єдиний навчально-виховний процес. Саме тому виникає потреба у створенні системної та структурованої методики, яка б охоплювала всі аспекти формування сценічного іміджу в умовах класу естрадного вокалу.

Сьогодні педагогічна практика часто орієнтована на розвиток окремих виконавських навичок, утрачаючи із поля зору необхідність синтезу технічного, психологічного й художнього чинників. Це зумовлює фрагментарність результатів та ускладнює формування цілісного артистичного образу. Отже, розроблення методики, що ґрунтується на цілісному баченні структури індивідуального сценічного іміджу, є нагальним завданням сучасної вокальної освіти. Така методика має не лише забезпечити ефективну

взаємодію між різними компонентами виконавської підготовки, а й створити умови для розкриття творчої індивідуальності кожного учня, що є визначальною передумовою для його сценічної самореалізації.

Мета та завдання дослідження – розробити й обґрунтувати методику формування індивідуального сценічного іміджу учнів у класі естрадного вокалу.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження спирається на теоретичні засади особистісно орієнтованого підходу в мистецькій освіті, концепцію іміджу як інтегративного соціально-комунікативного феномена, положення вокальної педагогіки щодо індивідуалізації навчання, а також на ідеї міждисциплінарної інтеграції в підготовці естрадного виконавця. Методологічну базу дослідження становлять системний підхід (для аналізу структурних складових сценічного іміджу й відображення їх атрибутивних характеристик на різних етапах методики), компетентнісний підхід (для визначення результатів формування виконавських умінь), особистісно орієнтований підхід (для врахування індивідуальних якостей учнів), а також діяльнісний підхід (для обґрунтування практичних дій у процесі формування індивідуального сценічного іміджу).

Результати дослідження. Аналіз сучасних досліджень свідчить про необхідність розроблення системної та структурованої методики формування індивідуального сценічного іміджу учнів у класі естрадного співу, яка б урахувала психологічні, педагогічні й мистецькі аспекти цього процесу.

Аналіз сучасних наукових джерел свідчить про все більшу увагу до проблеми формування індивідуального сценічного іміджу учнів у класі естрадного співу. Цей процес розглядається як багатогранний, що поєднує психологічні, педагогічні та мистецькі аспекти.

М. Сухолова в дослідженні розкриває багатогранність сценічного іміджу вокаліста як ключового чинника його професійного успіху. Авторка підкреслює, що імідж є «природним утіленням його неповторної творчої індивідуальності», що дає змогу артисту вирізнятися серед інших виконавців. Формування сценічного образу включає візуальні, аудіальні, контекстні та родієві компоненти, які разом створюють цілісне сприйняття артиста глядачем. Особливу увагу приділено міждисциплінарному підходу в підготовці майбутніх вокалістів, де інтеграція знань з вокалу, сценічної майстерності, хореографії та психології сприяє створенню переконливого сценічного образу. М. Сухолова зазначає, що «сценічний імідж має бути тісно пов'язаний із художнім образом твору, що виконується, забезпечуючи емоційне та змістовне розкриття музичного матеріалу» (Сухолова, 2020: 112).

Д. Левіт розглядає процес формування індивідуального сценічного іміджу вокаліста як багатогранний творчий акт, що поєднує емоційну, технічну й артистичну складові. Зокрема, наголошується на важливості передачі емоційного стану через сценічні рухи та розроблену драматургію, що сприяє створенню запам'ятовуваного образу. Автор підкреслює, що основою створення сценічного образу має бути передача потрібного емоційного стану з використанням сценічних рухів і розробленою драматургією. Формування художнього образу розглядається як багатоетапний і непростий процес, що вимагає цілеспрямованої уваги та методичної підтримки під час професійної підготовки майбутніх виконавців естрадного вокалу. Таким чином, формування сценічного іміджу вокаліста вимагає комплексного підходу, що включає розвиток технічних навичок, емоційної виразності й артистичної майстерності (Левіт, 2022).

Для продовження ідей Д. Левіта, який наголошує на необхідності поєднання технічної майстерності з особистісною виразністю виконавця, варто звернутися до дослідження Чжана Цзеляна, який акцентує увагу на психологічних аспектах становлення особистості у вокальній діяльності. Якщо Д. Левіт фокусує увагу на сценічній подачі та стилістичній автентичності як складових іміджу, то Чжан розширює це бачення, розглядаючи вокальну практику як засіб глибокого впливу на внутрішній світ учня. Такий підхід дає змогу не лише сформувати зовнішні риси сценічного образу, а й забезпечити його гармонійну відповідність індивідуальним психологічним і віковим особливостям, що є визначальним у процесі навчання естрадного співу.

У дослідженні Чжана Цзеляна висвітлено роль вокальної діяльності як чинника формування особистості дитини та її індивідуального сценічного іміджу. Вокальна музика сприяє розвитку емоційної сфери, самовираженню та самоусвідомленню. Формування сценічного образу потребує врахування вікових і психофізіологічних особливостей учнів на різних етапах голосового розвитку. Автор наголошує на важливості педагогічних умов, що забезпечують сценічну впевненість і гармонійне поєднання внутрішнього «Я» із зовнішнім образом. Особлива роль належить викладачеві, який має підтримувати технічний і психологічний розвиток учня (Чжан Цзелян, 2022).

Чжу Цянь акцентує увагу на важливості не лише технічної підготовки вокаліста, а й формування емоційної виразності та творчої уяви, які є основою для повноцінного сценічного самовираження. На думку автора, саме здатність передавати емоції й художньо осмислювати музичний матеріал забезпечує глибину сценічного образу та його переконливість. Творча уява сприяє індивідуалізації виконання, даючи виконавцеві змогу втілювати власне бачення змісту твору. Особливу увагу дослідник приділяє

індивідуалізації вокального навчання, що розглядається як умова розкриття особистісних рис кожного учня. Такий підхід допомагає формувати не лише виконавські навички, а й сценічну ідентичність, базовану на внутрішніх якостях, естетичних уподобаннях і виразних можливостях самого співака (Чжу Цянь, 2020).

Н. Кьон і Тун Лінґе наголошують на важливості врахування психофізіологічних особливостей дітей у процесі навчання співу молодших школярів, зокрема типу темпераменту, нервової збудливості й природних вокальних задатків. Автори статті наголошують на необхідності індивідуального підходу: для гіперактивних учнів – застосування релаксаційних методів, а для дітей зі слабкою нервовою системою – емоційно стимулювальних форм роботи. Таким чином, психофізіологічна диференціація підходів до навчання співу дає змогу забезпечити більш індивідуалізований, ефективний розвиток вокальних навичок і знизити ризик виключення окремих учнів із процесу музичного навчання (Кьон, Тун Лінґе, 2020).

Формування індивідуального сценічного іміджу вокаліста нерозривно пов'язане з якісною вокальною підготовкою, адже виразність сценічного образу неможлива без глибокого володіння технікою співу. Професійний імідж виконавця формується не лише за рахунок зовнішніх атрибутів і сценічної поведінки, а й через досконале технічне опрацювання вокальних творів, здатність передавати емоційний зміст і художню ідею композиції.

Ю. Юцевич наголошує, що ефективна вокальна підготовка має ґрунтуватися на глибокому розумінні механізмів звукоутворення й закономірностей розвитку голосу, що дає змогу свідомо керувати вокальними можливостями. Важливими є також практичні навички управління фонаційним процесом, зокрема техніка голосової підтримки, регулювання звучання й інтонаційна точність. Ключовою компетентністю співака дослідник вважає здатність передавати художньо-образний зміст твору, що є основою формування переконливого сценічного іміджу (Юцевич, 1998).

Формування індивідуального сценічного іміджу учнів у процесі навчання естрадного співу тісно пов'язано з урахуванням специфічних особливостей дитячого голосу та його потенціалу. Оскільки голос кожної дитини має унікальні акустичні, фізіологічні й емоційні властивості, викладачеві важливо не лише розвивати вокальні навички, а й цілеспрямовано працювати над створенням сценічної індивідуальності, що виявляється через вокальне самовираження. У контексті естрадного вокалу важливо враховувати такі індивідуальні характеристики, як темброві виразність, природна емоційність, сценічна пластика й уміння презентувати себе перед публікою. Саме ці якості стають основою для формування унікального сценічного образу, який гармонійно поєднує вокальні можливості з елементами артистизму. Педагог має допомогти учням не лише розкрити вокальні здібності, а й знайти власний стиль, що відображає їхню індивідуальність і відповідає сучасним вимогам естрадної сцени.

Поступове вдосконалення вокальних умінь у поєднанні з опануванням сценічної культури, умінням управляти емоціями й тілесною експресією створює умови для розвитку сценічної впевненості. Це, у свою чергу, є важливою передумовою формування цілісного та виразного індивідуального сценічного іміджу, який забезпечує успішну самопрезентацію юного вокаліста в публічному просторі. Такі тези покладені в основу розроблення методики формування індивідуального сценічного іміджу учнів у класі естрадного вокалу.

У попередніх дослідженнях сценічний імідж ми розглядаємо як інтегративний синтетичний конструкт, що формується в процесі музично-творчої діяльності учнів. Наголошувалося, що ефективне навчання має ґрунтуватися на індивідуалізації, міждисциплінарному підході та створенні умов для розвитку автентичного сценічного образу. Отже, сценічний імідж учня є не лише результатом навчання вокалу, а індикатором його художньої ідентичності, сформованості творчого «Я» і здатності впливати на соціум через мистецтво (Ходот, 2023). Індивідуальний сценічний імідж передбачає цілеспрямовану інтеграцію індивідуально-особистісних якостей, професійних виконавських умінь, а також вербальних і невербальних комунікативних проявів з метою самовираження, художньої інтерпретації й естетичного впливу на слухачську аудиторію. Цей феномен структурується за такими компонентами: мотиваційно-особистісний, когнітивно-творчий, комунікативно-сугестивний і рефлексивно-проектувальний (Ходот, 2024).

Ми вважаємо, що в основі методики формування індивідуального сценічного іміджу доцільно покласти такі наукові підходи, що відображають сучасні науково-педагогічні уявлення про розвиток творчої особистості в мистецькому освітньому середовищі. Зокрема, обґрунтованим є поєднання синергетичного, аксіологічного, особистісно-орієнтованого та психоестетичного підходів.

Ефективне формування індивідуального сценічного іміджу учнів у класі естрадного вокалу потребує створення відповідних педагогічних умов, які відображають методологічні засади обраних підходів і забезпечують комплексний розвиток особистості виконавця. У межах розробленої методики виділено

чотири провідні педагогічні умови: створення освітнього середовища синергетичної взаємодії учасників навчального процесу, цілеспрямована аксіологічна інтерпретація сценічної діяльності в процесі навчання, диференціація навчально-виховної взаємодії на основі особистісного потенціалу учня, інтеграція психоестетичного досвіду в рефлексивно-проектувальну діяльність. Визначені педагогічні умови утворюють цілісну систему, що забезпечує реалізацію методики формування індивідуального сценічного іміджу учнів у класі естрадного вокалу в логіці особистісно-орієнтованого та художньо-творчого розвитку.

Процес формування індивідуального сценічного іміджу учнів у класі естрадного вокалу реалізується через послідовну систему етапів, кожен із яких має власну цільову установку, педагогічні особливості та специфічні методи роботи. Така структура дає змогу забезпечити цілісність, гнучкість і поступовість формування сценічного образу, який ґрунтується на особистісному потенціалі, естетичних орієнтирах і творчих можливостях кожного учня.

Перший етап методики – ціннісно-сміслова ініціація «Я і мій сценічний потенціал» – передбачає занурення учня в процес самопізнання, формування рефлексивного ставлення до власного внутрішнього світу, творчих потреб та індивідуальних цінностей. На цьому етапі відбувається первинне усвідомлення учнем власної ідентичності як джерела сценічної самореалізації. Особливого значення набуває осмислення власної унікальності як потенційної основи сценічного іміджу. Педагог організовує діяльність учнів так, щоб стимулювати рефлексивні механізми та сприяти прояву особистісної художньої позиції. Використання таких методів, як аксіологічне інтерв'ювання, рефлексивний арт-біографічний нарис, метод емоційної візуалізації сценічного образу, дає змогу актуалізувати глибинні мотиваційно-ціннісні настанови учня, які в подальшому стануть фундаментом індивідуального сценічного іміджу.

Другий етап – естетико-сміслові моделювання «Концепт мого іміджу» – орієнтований на когнітивне й образне осмислення бажаного сценічного образу. Учень переходить від інтуїтивного сприйняття себе на сцені до свідомого моделювання власного іміджу через призму естетичних категорій, культурних кодів і виконавської стилістики. Цей процес включає аналіз зразків естрадного мистецтва, зокрема тих, що репрезентують різні художні традиції, жанри й виконавські манери. Важливою є також робота з категоріями символів, асоціацій, сценічної метафорики. Методично ефективними на цьому етапі є культурологічний аналіз, метод символічної сценічної реконструкції та колективний мозковий штурм на основі естетичних категорій. Завдяки цьому формується цілісне уявлення про сценічний імідж як концептуальну модель, що інтегрує ціннісно-смісловий і творчо-стилістичний потенціал учня.

Третій етап – інтегративна сценічна реалізація «Втілення через тіло і голос» – спрямований на практичне втілення концепту сценічного іміджу у виконавській діяльності. Цей етап забезпечує трансформацію теоретичного образу в реальну сценічну форму за допомогою голосових, тілесних і мімічно-пластичних засобів. Особливого значення набуває імпровізаційний підхід, який дає учню змогу віднайти автентичні засоби вираження власного сценічного задуму. Розвивається комунікаційно-сугестивний потенціал, здатність до впливу на аудиторію через емоційно-виразне виконання. Основними методами цього етапу є метод тілесно-голосової імпровізації, рольова сценічна проекція та вокальна психопластика, що в сукупності дають змогу максимально адаптувати сценічний імідж до природних можливостей виконавця й особливостей конкретного сценічного простору.

Завершальний, четвертий, етап – рефлексивний сценічний дизайн «Я-образ: Perezбірка і стратегія» – має на меті інтеграцію набутих виконавських, естетичних і комунікативних навичок і їх осмислення в контексті подальшого розвитку сценічного іміджу. Учень навчається оцінювати ефективність сценічного образу, виявляти сильні та слабкі сторони власної сценічної присутності, проектувати варіативні моделі розвитку на основі досягнутого рівня. Цей етап має високий рівень суб'єктної активності, що передбачає самостійність у прийнятті творчих рішень. Доцільним є використання методу арт-рефлексії через відеоаналіз виступів, особистісно-іміджевої консультації, а також методу сценарного проектування, що дає учневі змогу спрогнозувати стратегії свого подальшого професійного та сценічного розвитку.

Запроваджені на констатувальному й формуальному етапах експерименту методи педагогічної діагностики з метою апробації методики формування індивідуального сценічного іміджу дали змогу виявити специфічний вплив кожного з етапів на динаміку особистісного та професійного зростання учнів у класі естрадного вокалу. Застосування етапної структури дало можливість не лише систематизувати процес формування сценічного іміджу, а й глибше дослідити індивідуальні реакції учасників освітнього процесу. Розкриємо докладніше досвід запровадження означених методів у роботі з учнями.

Перший етап – ціннісно-сміслова ініціація – мав на меті активізацію внутрішньої рефлексії та формування в учнів глибшого розуміння власної ідентичності як виконавця. На практиці цей процес виявився складним: значна частина учнів виявляла психологічну скутість або емоційну стриманість у процесі осмислення себе як творчої особистості. Особливо складним виявилось завдання формування

власних мистецьких цінностей, а також установлення емоційного зв'язку з власною виконавською перспективою. Водночас позитивні зрушення спостерігалися в учнів, які раніше демонстрували низький рівень емоційної включеності. Саме на цьому етапі в них почала формуватися мотиваційна основа для подальшого творчого саморозвитку. Відзначено високу ефективність використання методу арт-біографічного нарису, який давав можливість реконструювати життєві етапи через призму художнього осмислення, закладаючи підґрунтя для майбутньої іміджевої ідентифікації.

Другий етап – естетико-сміслове моделювання – орієнтований на усвідомлене проектування бажаного сценічного іміджу учня. Цей період позначився підвищенням рівнем когнітивної активності й зацікавлення мистецькими стилями, жанровими особливостями й символікою естрадного образу. Учні охоче долучалися до аналізу культурних кодів, прагнули творчого переосмислення наявних сценічних моделей. Разом із тим викликом цього етапу стала певна нечіткість у формулюванні власних естетичних переваг, що потребувало додаткової роботи над розвитком навичок концептуального мислення. Успішним виявилось застосування методу символічної сценічної реконструкції, який давав змогу візуалізувати елементи майбутнього іміджу через асоціації, метафори, емоційні кольори й образи. Цей підхід активізував процес образного моделювання, даючи учням змогу віднайти унікальні образотворчі рішення.

Третій етап – інтегративна сценічна реалізація – забезпечував втілення сконструйованого іміджу в реальну виконавську практику. Учасники мали змогу апробувати сценічний образ через тілесну пластику, голосову експресію, міміку, динаміку руху. Попри початкові труднощі, пов'язані з невпевненістю в технічних або артистичних можливостях, спостерігалось поступове зростання рівня сценічної розкутості. Методики, побудовані на імпровізаційному підході, зокрема вокальна психопластика, рольова сценічна проєкція, сприяли подоланню внутрішніх бар'єрів і вивільненню природної емоційної виразності. Найбільш резонансними виявилися вправи з тілесно-голосовою імпровізацією, що викликали в студентів відчуття автентичної виконавської свободи й самореалізації.

Четвертий етап – рефлексивний сценічний дизайн – спрямований на осмислення отриманого досвіду та стратегічне проектування подальшого розвитку сценічного іміджу. Цей етап вимагав від учнів високого рівня самоусвідомлення, здатності до критичного аналізу й рефлексивного мислення. Особливою популярності серед учнів набули техніки відеоаналізу, які давали можливість бачити себе збоку, фіксувати динаміку образу, визначати зони ефективності й потенційного вдосконалення. Разом із тим значна частина учасників потребувала індивідуальних консультацій для глибшого розуміння критеріїв оцінювання сценічного іміджу. Застосування методу сценарного проектування сприяло формуванню навичок довгострокового творчого планування, підсилюючи суб'єктну активність і цілеспрямованість учнів.

Узагальнюючи результати апробації, можна стверджувати, що запропонована методика довела свою ефективність як інструмент цілісного розвитку особистості виконавця. Вона сприяє гармонійному поєднанню художнього мислення, технічної майстерності й рефлексивної культури. Незначні труднощі, що виникали в процесі реалізації окремих етапів, не мають системного характеру й можуть бути успішно подолані за умови гнучкої методичної підтримки, урахування індивідуальних особливостей учнів і створення безпечного творчого середовища.

Висновки. Методика формування індивідуального сценічного іміджу учнів у класі естрадного вокалу передбачає чотири етапи практичної реалізації. Запропоновані чотири етапи методики – ціннісно-смістова ініціація, естетико-сміслове моделювання, інтегративна сценічна реалізація та рефлексивний сценічний дизайн – послідовно забезпечують формування іміджу як процесу особистісного дозрівання, художнього осмислення й самопрезентації. Кожен етап супроводжується відповідною системою методів, орієнтованих на активізацію внутрішніх ресурсів учня, розвиток його творчої автономії та емоційно-комунікативної компетентності. Викладена методика дає змогу гармонізувати технічну, художню й особистісну складові вокального виховання, сприяє становленню естетично зрілої, творчо активної особистості, здатної до самостійної художньої реалізації на естрадній сцені. Наступним кроком дослідження запланований статистичний аналіз ефективності розробленої методики.

Література

Кьон Н.Г., Тун Лінге. Шляхи вдосконалення навичок співу в школярів молодших класів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*. 2020. Вип. 72. Ч. 1. С. 123–127.

Левіт Д.А. До питання створення сценічного образу студентів-вокалістів. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5 «Педагогічні науки: реалії та перспективи»*. 2022. Вип. 88. С. 126–130.

Сухолова М.А. Значення артистичності у формуванні іміджу виконавця-вокаліста. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 23. Т. 2. С. 110–113.

Ходот А.О. Результати діагностики сформованості індивідуального сценічного іміджу школярів в умовах навчання естрадного співу. *Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства* : матеріали й тези XX Міжнародної конференції молодих учених та студентів (18–19 жовтня 2024 р.). Одеса, 2024. С. 138–140.

Ходот А.О. Феноменологія сценічного іміджу в контексті навчання сценічного іміджу. *Південноукраїнські мистецькі студії*. 2023. Вип. 2(3). С. 63–69.

Чжан Ц. Вокальна музика як фактор психологічного розвитку дитини в різні вікові періоди. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 58. Т. 2. С. 149–155.

Чжу Цянь. Наукові підходи до формування сольних співацьких навичок у молодших школярів. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського*. 2020. Вип. 159. С. 123–127.

Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу : навчально-методичний посібник. Київ, 1998. 128 с.

Methodology for developing the individual stage image of students in the pop vocal class

Khodot Alina

Lecturer at the Department of Vocal and Choral Training

*State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky",
Odesa, Ukraine*

The article investigates the pressing issue of the formation of students' individual stage image within the context of pop vocal education. It is theoretically substantiated that the stage image constitutes an integrative-synthetic construct, encompassing individual-personal traits, professional performance competencies, communicative-prosocial characteristics, and aesthetic orientations. The objective of the study is formulated as the development and rigorous theoretical justification of a methodology for the purposeful formation of students' individual stage image in the pop singing class. The author proposes a comprehensive methodological framework grounded on four interrelated approaches: synergetic, axiological, personality-oriented, and psycho-aesthetic. These approaches provide a systematized consideration of both intrinsic personal characteristics of students and extrinsic conditions for their creative self-realization, thereby integrating the vocal training process with the cultivation of an artistic-aesthetic worldview and the capacity for conscious self-presentation. The study delineates specific pedagogical conditions necessary for effective implementation of the methodology, aimed at establishing an open educational environment, fostering a value-oriented attitude toward stage activity, ensuring individualization of the learning process, and facilitating the integration of aesthetic experience into reflective practice. The methodology comprises four sequential stages, each focused on the systematic formation of essential components of the stage image: motivational-personal, cognitive-creative, communicative-suggestive, and reflexive-projective. It is highlighted that at each stage, carefully designed forms and methods of instructional activity are employed to actualize students' individual potential, stimulate the development of their creativity, enhance communicative efficacy with the audience, and ensure a coherent progression from internal self-awareness to external stage realization. The proposed pedagogical interventions significantly enhance students' creative potential, foster profound self-understanding, and develop their ability to execute deliberate and meaningful artistic representations on stage. The findings of the study hold practical applicability in the instructional practice of pop vocal performance in art schools, colleges, conservatories, and other artistic education institutions, constituting a valuable theoretical and methodological resource for ongoing research in musical pedagogy and stage art.

Keywords: *stage image, pop vocal training, teaching methodology, creative self-expression, student individuality, stage performance, vocal pedagogy, pedagogical conditions.*

References

K'jon, N.H., & Tun, Lin'ge. (2020). Shljakhy vdoskonalennja navychok spivu v shkoljariv molodshykh klasiv [Ways to improve singing skills in primary school pupils]. *Pedagogika formuvannja tvorchoї osobystosti u vyshhij i zagal'noosvitnij shkoli – Pedagogy of Forming a Creative Personality in Higher and General Education School*, 72(1), 123–127 [in Ukrainian].

Lievit, D.A. (2022). Do pytannja stvorennya stsenichnogo obrazu studentiv-vokalistiv [On the issue of creating the stage image of student vocalists]. *Naukovyj chasopys NPU imeni M.P. Dragomanova. Serija 5: Pedagogichni nauky: realii ta perspektyvy* – Scientific Journal of Dragomanov National Pedagogical University. Series 5: Pedagogical Sciences: Realities and Perspectives, 88, 126–130 [in Ukrainian].

Sukholova, M.A. (2020). Znachennja artistychnosti u formuvanni imidzhu vykonavcja-vokalista [The importance of artistic expression in the formation of the image of a vocal performer]. *Innovacijna pedagogika – Innovative Pedagogy*, 23(2), 110–113 [in Ukrainian].

Khodot, A. O. (2024). Rezultaty diagnostyky sformovanosti indyvidual'nogo stsenichnogo imidzhu shkoljariv v umovakh navchannja estradnogo spivu [Results of the diagnostics of the formation of the individual stage image of schoolchildren in the context of pop vocal training]. *Muzychna ta khoreografichna osvita v konteksti kul'turnogo rozvytku suspil'stva : materialy ta tezy XX Mizhnarodnoi konferencii molodykh uchenykh ta studentiv (18–19 zhovtnja 2024 r.)* – Musical and Choreographic Education in the Context of Cultural Development of Society: Proceedings and Abstracts of the 20th International Conference of Young Scientists and Students (October 18–19, 2024). Odesa, 138–140 [in Ukrainian].

Khodot, A.O. (2023). Fenomenologija stsenichnogo imidzhu v konteksti navchannja stsenichnogo imidzhu [Phenomenology of the stage image in the context of stage image training]. *Pivdenoukraïns'ki mystec'ki studii* – Southern Ukrainian Art Studies, 2(3), 63–69 [in Ukrainian].

Chzhan, C. (2022). Vokal'na muzyka jak faktor psykholohichnogo rozvytku dytyny v rizni vikovi periody [Vocal music as a factor in the psychological development of a child at different age periods]. *Aktual'ni pytannja humanitarnykh nauk* – Current Issues of the Humanities, 58(2), 149–155 [in Ukrainian].

Chzhu, Tsjan'. (2020). Naukovi pidkhody do formuvannja sol'nykh spivackykh navychok u molodshykh shkoljariv [Scientific approaches to the formation of solo singing skills in younger pupils]. *Naukovyj visnyk Pivdenoukraïns'kogo natsional'nogo pedagogichnogo universytetu imeni K.D. Ushyns'kogo* – Scientific Bulletin of South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky, 159, 123–127 [in Ukrainian].

Jutsevyh, Ju.Je. (1998). Teorija i metodyka formuvannja ta rozvytku spivackogo holosu: navch.-metod. posib. [Theory and methods of formation and development of the singing voice: Educational-methodical manual]. Kyïv, 128 p. [in Ukrainian].

Received: August 29, 2025
Accepted: September 19, 2025
Published: October 21, 2025